

Produkty životního pojištění

Kapitálové životní a investiční životní pojištění

A decorative graphic consisting of four horizontal lines of varying thicknesses, stacked vertically. The top two lines are thin and white, the third is a medium-thickness black line, and the bottom one is a thick black line.

Obsah prezentace

- Životní pojištění a jeho druhy
- Kapitálové životní pojištění
- Investiční životní pojištění
- Srovnání těchto dvou produktů
- Závěr

Životní pojištění

- uplatňuje princip solidárnosti, podmíněné návratnosti a neekvivalentnosti
- je upraveno podle Zákona č.37/2004 o pojistné smlouvě
- V případě sjednání smlouvy do 60 let věku a minimální délce trvání 5 let je podle novely Zákona o daních z příjmů z konce roku 2000 placené pojistné odpočitatelné od základu daně.

Druhy životního pojištění

Název	Zaručená částka při dožití
Kapitálové	ANO (jednorázová částka)
Důchodové	ANO (důchod)
Rizikové	ANO (rovna 0)
Univerzální	NE, je ale zaručeno zhodnocení
Investiční	NE, závisí na hodnotě podílové jednotku

Kapitálové životní pojištění

- Kapitálové životní pojištění (dále jen KŽP) je spojením rizikového pojištění pro případ smrti a pojištění pro případ dožití
- V případě úmrtí vyplatí pojišťovna dědicům a/nebo oprávněným osobám sjednanou pojistnou částku (pro případ smrti)
- V případě dožití předem pevně daného věku vyplatí pojišťovna garantovanou pojistnou částku pojištěnému

Rozdíl mezi KŽP a spořením

KŽP bývá prezentováno jako spojení bezpečného spoření a životního pojištění. Kapitálové pojištění není spoření. Spoření je typ bankovního produktu, kdy banka připisuje ukládanou částku na individuální účet klienta a aktuální hodnota účtu je tedy rovna do té doby zaplaceným platbám navýšeným o čistý připsaný úrok a poníženým o stržené poplatky. Klient má právo měnit výši i frekvenci platby. KŽP funguje jinak. Klient požaduje pojišťovně službu – vyplatit jím určeným osobám určitou částku při určité události. Za tuto službu pojišťovna požaduje úplatu – tzv. pojistné, které musí klient platit ve sjednané výši a frekvenci. Podle požadavků pojišťovny.

Průhlednost KŽP

Klient není informován, jaká část pojistného pokrývá rizikové pojistné, náklady a která jde na "spoření". V tomto smyslu není kapitálové pojištění transparentní produkt, někdy bývá označován jako tzv. černá skříňka.

Definice KŽP

KŽP je smlouva mezi klientem (tzv. pojistníkem) a pojišťovnou (tzv. pojistitelem). Pojišťovna se ve smlouvě zavazuje vyplatit sjednanou pojistnou částku v případě pojistné události (smrt nebo dožití, pojistná částka se může lišit pro obě události) a klient se zavazuje za tuto službu pravidelně platit úhradu. (Naopak z pohledu práv pojišťovna má právo na pojistné a klient na pojistné plnění dohodnuté v pojistné smlouvě.)

Druhy KŽP

- Pojištění pro případ smrti a dožití (1:1)
- Pojištění pro případ dožití s vrácením zaplaceného pojistného
- Pojištění pro případ dožití (tzv. čisté dožití)
– „ruleta s pojišťovnou“
- Pojištění pro případ smrti a dožití (X:Y)
- Pojištění s částečnými výplatami

Pojištění pro případ smrti a dožití (1:1)

Tento produkt je nejznámější a zřejmě nejstarší variantou kapitálového pojištění. Ve smlouvě je sjednána stejně vysoká pojistná částka pro obě pojistné události, smrt i dožití. Vzhledem k pojistnému krytí pro případ smrti je součástí smlouvy dotazník zkoumající zdravotní stav pojištěného. Bývá dohodnuto právo pojistníka na podíl na zisku a na odbytné.

Pojištění pro případ dožití s vrácením zaplaceného pojistného

V případě tohoto pojištění je ve smlouvě sjednána pojistná částka pro případ dožití. Zároveň je ve většině pojistných smluv dohodnuto, že i smrt je pojistnou událostí a výše plnění v případě smrti je rovna zaplacenému pojistnému. Nejedná se tedy o žádné "vrácení pojistného", jak klame název, ale o vypořádání pojistné události, kdy peníze jsou vyplaceny oprávněné osobě.

Pojištění pro případ dožití (tzv. čisté dožití) – „ruleta s pojišťovnou“

V případě dožití vyplatí pojišťovna sjednanou částku a v případě smrti nevyplatí nic, pojištění končí.

Není zde právo na odbytné, jen právo na podíl na zisku.

Kvůli nezájmu tento produkt žádná z českých pojišťoven nenabízí

Pojištění pro případ smrti a dožití (X:Y)

Mezi nejznámější produkty v této oblasti patří:

- pojištění pro případ dožití s trojnásobnou pojistnou částkou pro případ smrti (3:1)
- kapitálové pojištění s dvojnásobnou pojistnou částkou pro případ dožití (1:2)

Některé pojišťovny při sjednání umožňují zvolit poměr mezi pojistnou částkou pro případ smrti a dožití z určitého intervalu např. od 1:1 do 3:1.

Pojištění s částečnými výplatami

Vylepšením standardního produktu jsou částečné výplaty během trvání pojištění. Ve smlouvě je sjednaná stejná pojistná částka pro případ smrti a dožití a částka pro dožití není vyplacena jednorázově, ale postupně během trvání pojištění.

Odkupné a kapitálová rezerva

Odkupné (=odbytné) – částka, kterou klient obdrží v případě zrušení smlouvy (většinou kolem 95% již vytvořené rezervy)

Kapitálová rezerva – je tvořena z pojistného, je majetkem pojišťovny a jejím smyslem je mít připravené prostředky na výplatu pojistného plnění

Podíl na zisku pojišťovny

Podíl na zisku je v současné době důležitým prodejním argumentem. Nízká výše technické úrokové míry (TÚM) znamená neatraktivní nízkou garantovanou pojistnou částku (PČ) a jedinou možností, jak udělat nabídku z tohoto pohledu zajímavější pro klienta, je modelovat podíl na zisku a díky němu zvýšit výši plnění při dožití.

Porovnání produktů aneb cesta ke smlouvě

Dále bychom vám chtěli ve zkratce poradit při výběru správné pojišťovny, poté představit námi vybrané tři pojišťovny a jejich verzi kapitálového životního pojištění.

Výběr pojišťovny

Protože je kapitálové životní pojištění dlouhodobým produktem, je velice důležitá samotná volba pojišťovny u které smlouvu uzavřeme.

To že nám nehrozí žádné riziko, v momentě kdy podepíšeme smlouvu a je nám „garantována“ konečná částka k vyplacení, je prvním omylem. Kdo nám zaručí například, že námi zvolená pojišťovna nezkrachuje za oněch 30 let trvání smlouvy.

Z tohoto důvodu by se měl klient při výběru pojišťovny zaměřit nejen na výhody a nevýhody daného produktu, ale i na její minulost, praxi v oboru a její hospodaření.

Kooperativa, pojišťovna, a.s.

Kooperativa je druhou největší pojišťovnou na českém trhu. Je univerzální pojišťovnou, která nabízí plný sortiment služeb a všechny standardní druhy pojištění. Základní jmění firmy je 2,8 mld. Kč. Kooperativa, pojišťovna, a. s., vznikla zápisem do obchodního rejstříku ke dni 1. 3. 1993. Na konci roku 2004 byl její zisk ve výši 490 mil. Kč.

Česká pojišťovna a.s.

Česká pojišťovna je univerzální pojišťovnou s dlouholetou a bohatou tradicí v životním i neživotním pojištění. Od znovuzavedení konkurenčního prostředí v r. 1991 je největší pojišťovnou na českém pojistném trhu. Tržní podíl činí 37%. Společnost vznikla zápisem do obchodního rejstříku ke dni 1. 5. 1992. Její základní jmění je 2,98 mld. Kč. Čistý zisk za rok 2005 – 4,7 mld. Kč, 2004 – 4,174 mld. Kč.

ČSOB Pojišťovna

ČSOB Pojišťovna je univerzální pojišťovnou nabízející celou řadu životních i neživotních pojištění. Současná ČSOB Pojišťovna vznikla spojením IPB Pojišťovny, a.s. a ČSOB Pojišťovny, a.s., ke kterému došlo 6.1.2003. Tržní podíl byl v roce 2004 - 7,7%. Základní jmění ve výši 920 mil. Kč. Čistý zisk za rok 2004 byl 500 mil. Kč, ale za 2003 – ztráta 73 mil. Kč.

Produkty Kooperativy

Pojišťovna Kooperativa poskytuje svým
zákazníkům dva druhy kapitálového
životního pojištění a to 20 SZ a 21 TU
Horizont.

Produkty České

Česká pojišťovna poskytuje v současné době tři druhy kapitálového životního pojištění – Kapitálové životní pojištění s připojištěním úrazu a zdraví, Životní pojištění DYNAMIK (existuje nově i DYNAMIK PLUS) a SLUNÍČKO.

Produkty ČSOB

Klienti se zde setkají s třemi produkty kapitálového životního pojištění – Kvarteto, Trio, KreditPlus.

Připojištění

Mohou zvyšovat ochranu proti základním rizikům anebo se vztahují na rizika, která základní složka pomíjí. ***Doporučujeme*** sjednání připojištění ***pro případ plné invalidity*** a připojištění ***zproštění od placení pojistného*** v případě trvalé invalidity.

Porovnání

Při rozhodování o výhodnosti jednotlivých produktů budou brány v potaz pojistné podmínky, možnost připojištění, a výnosnost smlouvy. V příkladech budeme uvažovat muže a ženu ve věku třiceti let. Oba po svém kapitálovém životním pojištění vyžadují připojištění pro případ plné invalidity a připojištění zproštění od placení pojistného v případě trvalé invalidity. Jsou živiteli rodiny a mají úvěr u banky na 300 000 Kč. Pro případ smrti a invalidity tedy chtějí aby jejich závazky byly kryty.

Pojistné podmínky

Kromě zákonem stanovených pojistných podmínek, které musí být pro všechny pojišťovny stejné, je zde oblast zvláštních pojistných podmínek. Bohužel u pojišťoven ČSOB a Česká nejsou uvedeny na internetu a při návštěvě nám také nebyly prozrazeny. Na druhou stranu kooperativa má všechny tyto podmínky na svých stránkách.

Možnosti připojištění

Ještě před určením lepších možností připojištění a tedy větší variability smlouvy, musíme určit u každé firmy jednu smlouvu, kterou budeme používat. U kooperativy jsme zvolili variantu 20 SZ kvůli vyšším výnosům ze smlouvy. U ČSOB jsme vybrali Kvarteto kvůli větší variabilitě. A u České pojišťovny to budeme mít jednodušší, protože jsme sehnali informace pouze o jediném produktu a to o DYNAMIKU.

Jak je zřejmé na první pohled z tabulky, největší možnosti v oblasti připojištění má Česká.

Výnosnost

Výnosnost budeme brát v poměru vložených peněz a garantované pojistné částky.

Do této pojistky vložili oba naši pojištění za třicet let 360 000 Kč a získali – u České –329 000 Kč, což je ztráta na poplatcích a připojištění 31 000 Kč, u ČSOB – 333 333 Kč, opět ztráta a to 26 667 Kč a nakonec u Kooperativy – 358 330 Kč, což je sice ztráta, ale nijak hrozná 1 670 Kč. V tomto srovnání tedy exceluje Kooperativa, ale je nutno podotknout, že jsme nevybírali nejvýnosnější kapitálový životní program, ale především s dobrým zajištěním. Jednotlivé pojišťovny mají i výnosnější produkty v tomto oboru.

Investiční životní pojištění

Definice je stejná jako u KŽP:

„Investiční pojištění je smlouva mezi klientem (tzv. pojistníkem) a pojišťovnou (tzv. pojistitelem).

Pojišťovna se ve smlouvě zavazuje vyplatit pojistnou částku v případě pojistné události (smrt nebo dožití). Klient (pojistník) se zavazuje pravidelně platit sjednané pojistné.“

ALE v případě investičního pojištění vede pojišťovna každému klientovi individuální účet tvořený investičními podílovými jednotkami.

Charakteristika IŽP

Investiční životní pojištění (IŽP) je pojištění, u kterého je výše plnění vázána na hodnotu individuálního podílového účtu k datu pojistné události. U IŽP není žádná garance vyplacení konkrétní částky při dožití se (jako u KŽP). Za stejné peníze tak můžete dostat vyšší ale i nižší částku než u KŽP. Záleží na úspěšnosti vámi zvoleného investičního portfolia. Investiční riziko v případě IŽP nese pojistník, nikoliv pojišťovna. Uzavřete-li si IŽP, pojišťovna vám povede individuální účet tvořený investičními podílovými jednotkami. Podílové jednotky pojišťovna nakupuje za celé nebo část od vás přijatého pojistného. Z podílového účtu si také pojišťovna strhává správní poplatky a pojistné pro případ smrti.

Rozdíl mezi IŽP a otevřenými podílovými fondy

Podnikání investičních společností a vznik podílových fondů upravuje zákon č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech na rozdíl od toho podnikání pojišťoven upravuje zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví.

Základní rozdíly I.

Investiční společnosti:

- Vlastníkům majetek ve fondech je vyčleněn z účetnictví firmy obhospodařující ho
- Informační povinnost investiční společnosti
- Druhy fondů – peněžního trhu, dluhopisové, smíšené a akciové
- Výnosy po 6 měsících osvobozeny od daně

Základní rozdíly II.

Pojišťovna:

- Majetek ve fondech není vydělen z účetnictví pojišťovny
- Není povinnost zveřejňovat statut fondu
- Druhy fondů - dluhopisové, smíšené i akciové, ojediněle fondy peněžní, někdy fondy nemovitostí
- pojistné plnění je v případě smrti osvobozeno od daně, pojistné plnění v případě dožití je zdaněno

Rizikové pojistné pro případ smrti u IŽP

Výše rizikového se určuje pomocí přirozeného pojistného, které kopíruje pravděpodobnost úmrtí, to se každý rok mění podle aktuálního věku (tedy narůstá).

Počítá se každý měsíc na základě aktuálního věku, pojistné částky a platného sazebníku.

Pojistná částka pro případ smrti

Na trhu existují tři základní konstrukce:

- **Varianta „Pojistné“** - *V případě smrti je vyplacena aktuální hodnota fondu, nejméně však výše do té doby zaplaceného pojistného.*
- **Varianta „Fond a pojistná částka“** - *V případě smrti je vyplacena hodnota fondu a sjednaná pojistná částka.*
- **Varianta „Nejméně pojistná částka“** - *V případě smrti je vyplacena pojistná částka, případně hodnota fondu, pokud je vyšší.*

Poplatky u IŽP

Žádnou službu nedostaneme zadarmo a tak i IŽP má své poplatky. Tento produkt má tři druhy poplatků:

- počáteční poplatky,
- řádné poplatky
- mimořádné poplatky

Počáteční poplatky

Existují tři základní typy počátečního poplatku:

- Alokační procento
- Počáteční jednotky
- Pravidelný poplatek

každá pojišťovna u svého produktu používá právě jeden způsob.

Řádné a mimořádné poplatky

U investičního pojištění (IŽP) jsou poplatky strhávány z přijatého pojistného nebo z podílového účtu podle aktuálně platného sazebníku.

Řádné poplatky jsou účtovány pravidelně.

Mimořádné poplatky jsou účtovány při mimořádném požadavku klienta.

Investiční strategie

Výše pojistného plnění v případě dožití se konce pojištění závisí na hodnotě investičních jednotek, tedy na tom, jak se bude dařit vámi vybranému fondu (konzervativní, růstový, dynamický, apod.). Klient může určit v jakém poměru má být nově příchozí pojistné investováno, nebo přesunovat prostředky mezi fondy (a to bez poplatku 5%).

Mimořádné pojistné

Za toto pojistné jsou nakoupeny podílové jednotky stejně jako za běžné pojistné. Klient má právo si zvolit fondy do kterých neinvestovat toto MP.

Vlastnosti těchto produktů:

- Dohromady, nebo samostatně vedená evidence s produkty koupenými za běžné pojistné
- Téměř všechny produkty umožňují zaplatit MP kdykoliv, aniž by klient musel předem informovat pojišťovnu
- Minimální výše pojistného od 1 000 Kč do 10 000 Kč, různé pojišťovny různě

Srovnání produktů

V této kapitole bychom vám chtěli přiblížit fungování investičního životního pojištění v praxi. Bohužel jsme se setkali u většiny pojišťoven se zápornými ohlasy pro náš záměr získání informací o tomto produktu. Jediná ochotná pojišťovna byla AVIVA životní pojišťovna, a.s. a proto uvedeme a popíšeme dva různé pojištění s různou pojistnou částkou u jedné pojišťovny.

Vzoroví klienti

Pro náš příklad budeme nadále uvažovat ženu ve věku třiceti let, která je ale ochotna platit 3000 Kč měsíčně.

Druhým potencionálním klientem bude student starý dvacet dva let, který je ochoten ukládat 1000 Kč měsíčně.

U obou klientů budeme uvažovat, že smlouvu dodrží až do svých šedesáti let a to kvůli daňovým výhodám, které ze smlouvy plynou.

AVIVA životní pojišťovna, a.s.

Jedná se o nejstarší pojišťovnu na světě s více než 300letou historií. Je největší pojišťovnou ve Velké Británii. Jedna ze 3 největších poskytovatelů životního pojištění v Evropě. Na světovém žebříčku zaujímá mezi pojišťovacími skupinami 5. místo. Jejich služeb využívá přes 30 milionů klientů. Aktiva spravovaná společností přesahují 240 miliard britských liber.

Produkty Avivy

Aviva připravila tyto produkty investičního životního pojištění:

- Aviva Easy Life
- Osobní životní plán
- Talisman
- Aviva benefit
- Spořicí životní plán

Vzhledem k univerzálnosti produktu jsme zvolili Osobní životní plán variantu kapitálovou.

Student

Námi zadaný student bude mít základní pojistnou částku 492 000 Kč, tato hodnota je minimum, co by v případě neúspěchu zvolené investiční strategie po oněch třiceti osmi letech dostal. Daný klient vloží za celou dobu svého pojištění do tohoto programu 456 000 Kč. Což by v případě neúspěchu činilo výnos 7,8%. V případě námi uvažované varianty (tedy 6% roční výnos bez indexace) by pojistné plnění a odkupné činilo 1 232 294 Kč. Výnosové procento by v případě 38 úspěšných let činilo 170%.

Žena

Druhým klientem je třicetiletá žena, která je ochotna ukládat 3000 Kč měsíčně. Základní pojistná částka bude ve výši 1 512 000 Kč. Klientka vloží do produktu za třicet let trvání smlouvy 1 080 000 Kč. V případě neúspěchu investiční strategie by tedy dostala 432 000 Kč, procento výnosu by bylo 40%, za více peněz více muziky. V případě úspěchu by klientka získala 2 386 136 Kč, následný zisk by byl ve výši 1 306 136 Kč, tedy 120%.

Vyhodnocení

Uvedené výsledky závisí samozřejmě na zvolené strategii, která, jak je patrné z výsledků, rozhoduje o úspěšnosti produktu. Zdá se, že student získá větší míru zhodnocení, ale pokud se podíváme na případ neúspěchu, je rozdíl propastný. Také musíme vzít v úvahu různou délku spoření, student vlastně riskuje o osm let déle a tím dává šanci inflaci a jiným vlivům, které mu mohou výnos znehodnotit.

KŽP X IŽP I.

- **Účet** - u KŽP žádný "účet" neexistuje (pojistně-matematická rezerva neplní funkci individuálního účtu), u IŽP existuje tzv. individuální účet klienta, který je tvořen podílovými jednotkami.
- **Zhodnocení** – u kapitálového pojištění je garantována výše pojistné částky, ale není garantováno čisté zhodnocení ve výši TÚM, naopak v investičním není garantována pojistná částka, ta závisí na hodnotě podílových jednotek, riziko nese sám.

KŽP X IŽP II.

- **Náklady** – poplatky kapitálového pojištění jsou zakalkulovány v sazbě pojistného a tím tedy v dohodnutém pojistném, naproti tomu výše nákladů investičního pojištění je dána sazebníkem a tam mohou být změněny.
- **Rizikové pojistné** – pravděpodobnost úmrtí v případě kapitálového životního pojištění je započítávána do sazby pojistného, je tedy přímo v dohodnutém pojistném. U investičního pojištění se rizikové pojistné strhává z individuálního účtu a může být měněno.

Závěr

Z příkladů je zřejmé, že míra zajištění a míra výnosu jdou proti sobě. Čím je jedna vyšší tím je druhá nižší. Proto při uzavírání smlouvy si musíme ujasnit co přesně po smlouvě požadujeme a co v tom případě budeme muset nést za břímě.